

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Wincenty
Nazwisko: Popko
Miejsce urodzenia: Rafałówka
Data urodzenia: 08-05-1922
Imię ojca: Michał
Imię matki: Teofila
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Sprawa operacyjna prowadzona w latach 1945-48 przez PUBP Białystok dotycząca rozpracowania oddziałów Armii Krajowej - "Wolność i Niezawisłość" pod dowództwem „Jerzego” i „P-8”. Wśród dokumentów znajduje się m.in. spis członków grupy "Ducha Puszczy", do której należał m.in. Wincenty Popko. Akta zawierają również raport o wyniku przeprowadzonej 14.10.1946 operacji we wsi Rafałówka gm. Zabłudów, pow. Białystok, podczas której został ujęty przez funkcjonariuszy WUBP w Białymstoku Wincenty Popko z bronią w ręku, a po przeprowadzonej rewizji w domu ww. znaleziono pozostałą broń i amunicję. Wg wszystkich innych zachowanych dokumentów W. Popko aresztowany 15.10.1946. Kadra dowódcza oddziału AK/WiN: "Jerzy" - Aleksander Rybnik, "P-8" - Leon Suszyński, "Duch Puszczy" - Jan Rusiłowicz.</p>	<p>IPN Bi 011/27 (168/IV/B).</p>	
<p>Akta administracyjne Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Białymstoku zawierają sprawozdania za okres od 31.08.1946 do 31.12.1946. Znajduje się wśród nich informacja dotycząca Wincentego Popko, którego sprawa została rozpatrzona 28.10.1946 przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Białymstoku na sesji wyjazdowej w Zabłudowie. W. Popko od listopada 1945 do dnia zatrzymania, tj. 15.10.1946 na terenie woj. białostockiego był aktywnym członkiem oddziału leśnego pod dowództwem „Ducha Puszczy”, podporządkowanego organizacji "Wolność i Niezawisłość", której celem miała być "zmiana przemocą demokratycznego ustroju" Państwa Polskiego. Ponadto ww. zaopatrzony był w broń palną i amunicję.</p>	<p>IPN Bi 184/8.</p>	

Akta w sprawie karnej dotyczące Wincentego Popko prowadzone w okresie 15.10-21.12.1946 przez WUBP Białystok, Wojskową Prokuraturę Rejonową w Białymstoku i Wojskowy Sąd Rejonowy w Białymstoku. W. Popko, jako czynny członek organizacji "Wolność i Niezawisłość" zatrzymany został przez WUBP Białystok 15.10.1946. W czasie rewizji znaleziono broń. W dn. 21.10.1946 ww. WUBP wszczął dochodzenie, zakończone 22.10.1946 postanowieniem o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej. Tego samego dnia WPR w Białymstoku sformułowała akt oskarżenia. Wyrokiem WSR w Białymstoku z 28.10.1946 (Dr 98/46), podjętym w trybie doraźnym na sesji wyjazdowej w Zabłudowie W. Popko został uznany winnym tego, że od listopada 1945 do dnia zatrzymania, tj. 15.10.1946 na terenie wj. białostockiego był aktywnym członkiem zbrojnej bojówki „Duch Puszczy”, podporządkowanej "WiN", której celem miała być "zmiana demokratycznego ustroju" Państwa Polskiego, przy czym zaopatrzony był w broń palną i amunicję. Skazany został na karę śmierci oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Prezydent KRN nie skorzystał z prawa łaski. Wyrok wykonano 21.12.1946 w więzieniu karno-śledczym w Białymstoku.

IPN Bi 212/393 (Dr 98/46).

Teczka ewidencyjna/ Sprawa Agenturalnego Sprawdzenia prowadzona w latach 1955-57 przez KP MO Jelenia Góra dotycząca innej osoby. Wśród dokumentów znajduje się m.in. doniesienie agenturalnego źródła "Krysia" z 04.11.1946 dotyczące Wincentego Popko, ps. "Wiatr". Akta zawierają także protokół przesłuchania W. Popko z 15.11.1946 sporządzony przez WUBP Białystok, w którym ww. zeznał, że ps. "Wiatr" używał jako członek Armii Krajowej w oddziale "Groma", gdzie pełnił funkcję rusznikarza.

IPN Wr 024/7204 (94503/II).